

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Împare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și Județ Nr. 286.

Fortificarea Aradului.

Încă 3 biserici românești în Arad.

De vorbă cu dl Dr. SEVER ISPRAVNIC.

Aflând știrea îmbucurătoare că d. d. Ioan Georgescu prefect și S. Ispravnic au solicitat dela înaltul guvern un ajutor mai mare, pentru a edifica în orașul nostru încă 3 biserici ortodoxe române, am căutat să aflăm în ce stadiu se găsește această cauză ponderoasă pentru noi românii din Arad și peste tot pentru neamul nostru.

Am căutat pe dl Dr. Sever Ispravnic care în calitate de președinte a comitetului parohial mi-a spus cam următoarele:

În urma deosebitului dar Dumnezeuesc, care a oțelit brațul dorobanțului român, ca să desrobească provinciile românești de sub călcâiul opresorilor străini, factorii cu cădere își dau toată truda ca după unificarea provinciilor românești cu țara mamă, să purceadă la consolidarea internă a scumpei noastre patrii; adevărat să facă unificarea și închegarea sufletească a tuturor românilor. Aceasta putere de coeziune o are în mână aceea instituție divină care este biserica noastră străbună, care și în trecut ne-a păstrat curat ca diamantul, geniul și patrimoniul nostru național.

Și toți factorii conducătorii își dau bine seama că și pentru viitor biserica noastră are să fie farul luminos de propășire și închegare a poporului român.

Atenția oamenilor cu răspundere însă este ațintită asupra orașelor noastre dela frontieră, unde a fost și este și acum pericolul mai primejdios. Locul de forță între aceste orașe îl ocupă Aradul, unde stăpânirea apasă, a folosit pentru nimicirea noastră, toate mijloacele permise și nepermise.

Aici trebuie să aducem la alvie, elementele

pornite pe povârnișul perirei, și să fortificăm o frontieră sufletească de care să se izbească toate curențele ce suflă de peste graniță. Pentru acest scop primo loco, trebuie să remediem viața morală în Aradul nostru, căci și aici ca și în alte centre, populația este atinsă de-o eclipsă religioasă și de-o criză morală care aduce după sine un cortegiu nenorocit de materialism destrăbălat.

Fără să mai amintim că populația românească o orașului este de 3 ori ca sub era ungurească, — toate aceste neajunsuri le poate sana în prima linie biserica. Veneratul Consistor în frunte cu P. S. Sa păr. Episcop Ioan, a înaintat guvernului un memoriu în cauza zidirii celor trei biserici.

Pentru ca memoriul acesta să fie soluționat favorabil, — îmi spune dl Ispravnic, dl prefect I. Georgescu împreună cu dsa, a intervenit personal la Ministrul cultelor în două rânduri, și li s'a și pus în vedere un ajutor treptat. A rămas să se prezinte guvernului planul și preliminarele de spese ale celor trei biserici. Ele vor fi edificate: una în Pârneava, alta în Șega și una pe piața Sf. Stefan lângă palatul direcției regionale C. F. R. și la fie care, autoritățile bisericești va detașa câte un preot parohial care va avea și locuința în mijlocul credincioșilor.

Mi-a mai comunicat dl Ispravnic că are promisia ministrului de instrucția, de-a ridica aici un internat pentru 400 studenți, care va fi pus sub conducerea unui preot-duhovnic.

Să sperăm că încurând se vor înalță falnic în orașul nostru cele trei biserici, de unde va porni vapaia fanatică a unei vieți morale primenite. Aceste lacașuri sfinte să fie izvorul cel mai curat de sentimente românești și de propovăduirea unității noastre, în lupta mare, — ce preoții lor inspirați de puternice sentimente religioase, — va trebui s'o câștige.

Ce S. f.
Stefan
în 1924?

Predică

la Dumineca a treizeci și treia.

(Luca cap. 21.)

În sf. evanghelie de azi, Mântuitorul ne prezintă pe un vameș și pe un farizeu, cari au mers la biserică, să se roage. Farizeul se rugă cu îngâmfare, disprețuind lumea ce-l încunjură și laudându-se, că nu este ca alții: Jefuitor, nedrept, desfrânat, sau ca acel vameș care stătea în biserică la o parte și nici nu cuteză să-și ridice ochii spre cer, ci bătându-și pieptul, în semnul smereniei zicea: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului“.

Dupăce Isus spune această parabolă ca și concluzie zice: „s'au pogorât acesta (vameșul) mai îndreptat la casa sa, decât acela: căci tot cela ce se înalță, smerise-va, iar celce se smerește înălțase-va“.

În nenumăratele sale cuvântări, vedem pe Isus luptând contra Farizeilor, adică contra acelor oameni, cari se credeau a fi fruntașii și adevărații conducători ai poporului. Acești farizeii nu scăpau nici o ocaziune, de-a nu se impune poporului prin lingușiri și vorbe dulci, ademenind lumea credulă, să-i urmeze. Isus caută să ferească lumea de acești oameni: „*Păziți-vă de aluatul Farizeilor, și al Saduchelilor*“, care este învățătura lor. (Mt. XVI. 12.) sau: „*Vai vouă cărturarilor și farizeilor fățarnici, că sunteți ca mormânturile cele văruite cari se arată frumoase pe din afară, iar pe dinlăuntru sunt pline de oase de morfi și de toată necurătenia* (Mt. XXIII. 27.)

Fățăria, eră caracteristică farizeilor și contra acestui păcat Isus și-a ridicat totdeauna glasul său divin. Unde numai s'a putut a combătut Isus acest păcat. Farizeii în neputința lor căutau totdeauna, ca din cuvântările lui Isus, să scoată „hulă“ contra lui Dumnezeu și astfel să-l învinuiască.

În evanghelia de azi, Isus iar are ocaziune să se pronunțe contra fățarniciei Farizeilor. Farizeul, nu a intrat în biserică, pentru că i-a cerut aceasta, conștiința sa încărcată cu păcate. Nu eră ei de pătura acelor oameni, cari să aibă muștrări pentru fățarnicia inimei sale. Lui îi trebuia, ca lumea să-l vază și să-și poată el arunca disprețul asupra celorlalți oameni. Umbletul purtarea și toată activitatea acestor soiuri de oameni, nu cadrau cu ceea ce voiau ei să fie.

În viața de toate zilele, ne întâlnim pas de pas cu oameni, cari una spun și alta fac. Farizeismul veacului nostru nu e cu nimic mai pe jos decât cel din vremea lui Hristos. Totul e astăzi denaturat și învălit în minciună. Ipocrizia și minciuna, surori bune, stau aproape la toate mesele noastre. Cu iuțeală cinematografică, apar pe arena vieții publice românești, îndrumători chemați și mai mult nechemăți, cari în numele bisericii, neamului și atotce avem mai sfânt, seduc mulțimea credulilor și blajinilor credincioși. Cu mare emfază se erijează de cei mai dezinteresați

aderenți ai echilibrului moral în societatea noastră coruptă inficiată și capabilă de a primi orice idei cari promit îndreptare. Măne vezi pe acești îndrumători divorțând de părerile prime și apărând tot cu acelaș „desinteres“, alte idei contrare celor anterioare

Acești propagatori sunt farizeii societății noastre de azi. Contra acestor corupători de suflete și caractere, trebuie luptat azi. — Echilibru moral bisericesc se stabilește prin introducerea cinstei și iubirei evanghelice.

Farizeul din evanghelle nu se cunoaște pe sine ci se crede cel mai cinstit om, căci postește, dă zeciuială din toate ale sale etc.. În îngâmfarea lui, crede, că cele spirituale, — mântuirea sufletului și agonisirea vieții vecinice, — se cumpără numai prin jertfe materiale. — Farizeul nu are măsura dreaptă a mântuirii sufletului. Nu el este păcătosul, ci altul, — aceasta e credința lui. —

Tocmai acestea le cugetă și mulțimea oamenilor de azi. — Vedem cu toții declinul moral ce apasă asupra societății. — Ne dăm bine seamă că numai numirea de creștin am păstrat-o, iar în colo nu avem nimic din însușirile bune ale adevăraților fii ai bisericii și cu toate acestea ne afirmăm și ne afișăm în tot locul de buși credincioși. — Dăm un ban celui sărac, o luminare bisericii, un dar vr'unei societăți caritative și zicem: „Doamne mulțumescu-ți, că nu sunt ca ceilalți...“ Ne-am pierdut, în urma păcatelor ce ne apasă, cumpăna dreaptă a judecării: Acest fel de gândire, — că alții sunt de vină, alții sunt morali, — se înstăpânește din zi în zi societatea noastră. — Fiecare se crede bun fiu al bisericii și al neamului, — iar de prăpastia morală în care ne afundăm zilnic, — sunt alții de vină. —

Situația aceasta cere remediu, leac. — Vi-l dă Isus, — în exemplu vameșului — „care stătea la o parte în biserică și nu vrea nici ochi săi, la cer să-i ridice ci își bătea pieptul său, zicând: D-zeule, milostiv fii mie păcătosului“: — Iată leacul!

Cercetarea sufletului nostru, a conștiinței noastre și astfei dându-ne seamă de puterile ce rezidă în ea, vom merge pe calea cea bună. — O dreaptă cumpănirea a greutății noastre morale, — va aduce ordine în societatea demoralizată de azi. — Să ne recunoaștem păcătoșenia și să ne decidem pentru îndreptare. — Față de păcatele noastre să arătăm o nemărginită mahnire: mahnirea aceea, care se evidențiază în rugăciunea vameșului. — În acest caz, se poate aștepta o îndreptare a cataclismului moral în care se sbate lumea azi. — Mai puțini Farizeii, cari se spună una și să facă alta și toți vameși, — cari prin umilință și recunoașterea păcatelor să ridicăm lumea din cele deșarte. —

Tot așa de bine se potrivesc aceste învățături divine și pe alte terenuri ale vieții publice. — Prin astfel de virtuți, — expuse mai sus, — se poate asana viața socială, culturală, economică, politică a nea-

mului. — Fiecare ramură a acestei vieți azi are mulțimea Farizeilor ei și un număr mic de vameși. Farizeii acestor ramuri au pretențiuni mai mult decât exagerate și desprețuiesc pe ceilalți muritori. Munca dezinteresată a micilor vameși, va aduce, cu timpul, o recunoaștere a greșelilor făcute de cei, cari se aseamănă cu Farizeul din sf. evanghelie și va pune pe fiecare la locul său. Până când va face aceasta, Farizeii vieții noastre morale și publice, cerceteze — și conștiința, tragă concluziunile și dacă au simțul pudorii, se vor debarasa de păcate, dând fericire bisericii și neamului.

Nicolae Ilieșiu, preot-profesor.

Spiritul vremii în școală,

adecă

Școala activă,

respectiv

Meloda activă și baza ei psiho-fiziologică.

De TODOR MARIȘ prof.

Școala activă este o problemă, ce preocupă în lung și lat lumea școlară și carea și merită a fi cunoscută de toți pe cari îi privesc chestiunile didactice.

Cei, cari se ocupă de aceasta chestiune se pot grupa în două categorii:

Unii, cari uitând, că în pedagogie n'au lipsit nici când principiul, ci numai aplicarea lor, prezintă aceasta problemă ca ceva nou, ca ceva decurând ajuns la modă.

Ei au introdus în școală lucrul manual pentru valoarea lui practică, în vederea școlului material sau formal.

Aceștia acoardă suveranitate absolută muncii practice, muncii musculare.

Ei pun mișcarea musculară mai presus de activitate sufletească, realitatea practică mai presus de realitatea psihică, materia mai presus de spirit, utilul mai presus de ideal, munca mai presus de educație.

Aceasta concepție despre școala activă este neacceptabilă și greșită. Bă este greșit chiar și punctul lor de mănecare, deoarece nesocotind principiile pedagogilor clasici referitoare la școala activă, prezintă, de dragul modei, aceste exagerări ca noutăți pedagogice, deși aceasta problemă nu e nouă în partea ei teoretică, ci numai în cea practică.

Principiul referitoare la metoda activă și prin urmare la școala activă avem din timpuri foarte îndepărtate. Așa chiar Platon după ce stabilește scopul educației în a da

corpului și sufletului perfecția de cari sunt capabile, recomandă ca mijloc pentru ajungerea acestui scop exercițiul, deprinderea, zicând, că nu e de ajuns a spune copilului să facă așa sau așa, ci să i-se dea ocazie să poată face.

Apoi cel dintâiu, care recunoaște, că fericirea consistă în muncă este Aristotel.

Comenius recomandă euristica ca metodă al educației simultane.

Rousseau în opera sa Emile cartea III. prezintă o exemplificare tipică prin cazul închipuit al unei lecții de geografie sub îndemnul necesității (p. 372.)

Acest caz alui Rousseau nu e de luat ca exemplu de imitat în amănuntele lui concrete, ci în principiul lui psihologic: Trebuința de a ști se fie simțită de acel pe care voim al instrui. Iar aceasta simțire nu se naște nicăiri atât de sigur ca în procesul acțiunii, care cere ajutorul cunoștinței pentru îndeplinirea ei efectivă.

Tot despre aceasta metodă ne vorbește și filosoful german Kant în tratatul său de pedagogie. (p. 92.)

Apoi Pestalopzi, Fröbel, Herbart, Disberg ect., prin cunoscutele lor principii ne arată concepția școlii active în forma cea mai superioară. Aplicarea principiilor acestor mari filosofi și pedagogi e nouă, iar aderenții, școlii muncii, cred, că prin distrugerea organismului școlar existat să le aplice în modul exagerat arătat mai sus, făcând din școală atelier.

Celalalt grup din cei cari se ocupă de problema din chestiune susțin, că adevărata școală activă nu e în contradicție cu școala regulată, pentru că *munca spirituală* conduce ori ce manifestare a dexterităților fizice și iarăși *putere fizică și sănătate* e de lipsă și la îndeplinirea muncii spirituale.

Școala activă adevărată voește numai se contrabalanseze unilateralitatea grea a muncii spirituale. Și iată cum:

Școala — întru început — a dat numai cunoștințe. A dat o anumită cantitate de cunoștințe copilului cu ajutorul tuturor mijloacelor disciplinare.

Dela Herbart încoaci însă scopul școlii este și educația. Acest fapt este deci un progres față de starea precedentă. Iar școala activă de azi voește să fie o complectare a școlii educative. Căci ce este munca?

Aplicarea energiei întru ajungerea unui scop prin învingerea greutăților. Trebuie deci să cunoaștem scopul, apoi greutățile și să știm cum le putem învinge.

Energia poate fi intelectuală, mecanică sau ambele împreună.

Greutățile sau cauzele lor pot fi și în lucruri afară de noi. În aceste cazuri energia intelectuală trebuie să se transforme în energie mecanică.

Partea primă a muncii totdeauna este activitate spirituală, a doua parte poate fi și mecanică, dar nu e indispensabil, deoarece există și muncă pur sufletească. *Când se vorbește de școală activă se înțelege acel metod de lucrare, care se începe cu activitate spirituală și se continuă și termină cu cea mecanică.*

Aici e vorbă de noțiune psihologică și nu logică. Trebuie deci să clarificăm unele note ale acestei noțiuni. Aderenții lucrului manual exagerat, cad tocmai în greșala de a micșora partea spirituală a muncii, o neglijează sau chiar o eschid.

Lipsește noțiunea „muncă” tocmai de decorul ei, de partea intelectuală.

Școala totdeauna a fost activă, dar îndeosebi, decând își conzideră ca datorie și educația.

Desteritatea manuală fără inteligență nu e activitate, pentru că activitatea este de două feluri sau intelectuală pură, sau intelectuală și mecanică.

Aderenții școlii active, cari nu exagerează, doresc, ca desteritățile manuale să se bucure de o mai mare trecere în școală, pentru că avem lipsă de ele atât în instrucție cât și în educație, lucrul manual după cum îl concep moderații e un mijloc metodic de a clădi un fundament sigur pe seama vieții spirituale, este conziderat, ca toate celelalte obiecte de învățământ numai ca mijloc pentru ajungerea scopului educației.

După ei școala activă trebuie să suplinească scăderile școlii educative. Intre ele nu este contradicțiune, căci desteritatea manuală nu se poate lipsi de munca spirituală, ba aceasta nici nu e altceva decât terminarea mecanică a muncii spirituale ce a efectuit-o în cursul instrucției.

Pentru că în orice acțiune prima ora lucrează fantazia și numai după aceea desteritatea manuală. Inzădar vom da școlarii penel și culori până când n'are fantazie, căci nu va ști colora un tablou.

Iată deci pentru ce nu poate fi centrul instrucției lucrul manual, el poate fi numai întregire și satisfacerea dorinței de lucru ce s'a deșteptat în sufletul copilului.

Această școală activă duce eproape de dezlegare principiile vechi de a desvolta omul

întreg, care se întâmplă prin exercierea multi-laterală a senzurilor.

Iar astfel privită școala activă e mai mult o chestie de metodă și așa aplicabilă în ori care școală fără distrugerea organismului școlar actual. Lucrul esențial e ca școlarii să-și câștige experiențe și noțiuni prin munca — fizică și psihică — proprie, iar îndeletnicindu-se cu munca proprie să fie capabili ulterior a produce cu mijloacele proprii.

Această școală pune în acțiune toate forțele fizice și psihice a școlarului.

În acest chip școala prin muncă educă spre muncă.

Prin metoda activă, *care tinde a deprinde pe școlarii să cerceteze și să afle prin propriile lor forțe fizice și psihice adevărul ce dorim a le comunica*, învățământul devine un lanț de reflexe inteligente pornite dela învățător la școlar, devine un excitant, care determină pe școlar să reflecteze.

Și chiar prin aceasta își afirmă metoda activă superioritatea ei și putem zice, că reproduce legea fundamentală a evoluțiunii, ea conduce spiritul copilului pe drumurile cari au fost urmate de spiritul omenirii în cursul evoluției sale.

Și acum se vedem ceva despre aceasta metodă.¹⁾ Sub metodă în pedagogie înțelegem calea ce trebuie urmată în comunicarea cunoștințelor. Baza psihologică a metodei pedagogice consistă în înprejurarea că în momentul comunicării cunoștințelor trebuie să facem să treacă actul psihologic din o minte în alta, din un spirit în altul. Aceasta nu putem face decât numai în mod indirect prin semne sensibile. Când aceste semne sensibile exprimă sentimentele noastre, atunci ele alcătuiesc limbajul natural și universal înțeles de toată lumea fără a fi nevoie de a se învăța de mai nainte.

Mânia, frica, bucuria ect exprimate în formele lor obișnuite sunt înțelese dela un capăt la altul al pământului.

Când e vorbă de idei însă nu este același raport. Intre idei și formele lor de exprimare nu există un raport necesar și natural, căci atunci ar trebui să i-se zică aceluiași obiect la fel pe toată suprafața pământului.

Așa cătră noțiunea copil ar trebui să-i zică toată lumea copil siliți de organismul lor, după cum sunt siliți de aceasta să îngălbinească și să tremure când li-e frică.

(Va urmă.)

¹⁾ Gavanescu : Didactica generală.

Serviciul religios și al propagandei culturale C. F. R.

Cuvântul evangheliei în lupta vieții.

„Evanghelia nu este nici de cum moartea inimii, ci îi este regula...”
Chateaubriand

Nu v'ați oprit niciodată în fața unui furnicar? Este cu adevărat ceva fenomenal să privești mulțimea aceasta de vietăți mărunte. Ceasuri întregi ai putea să stai, privind viața și mișcarea miraculoasă care se produce între aceste atât de mici — și ca să nu exagerez — chiar drăgălașe insecte, fără să simți o plictiseală; din contră, în variația scenelor observate în mijlocul lor află o deosebită distracție și multă plăcere.

Eu, întâmplător întâlnisem odată un astfel de furnicar în plină ocupație, având așa se vede problema însemnată cum să adune în grânăriile lor fărâmiturile de pâne, rămase de cutare-va drumet, care si-a stămpărat foamea la umbra unui copac din marginea pădurii. Ceata sprintenă a milioanei de furnici era divizată în mai multe tabere și apucaseră fiecare câte o fărâmitură de pâne mai mică sau mai mare rostogolindu-le cu multă sârguință spre intrările grânelor așezate sub rădăcinile bătrânului copac.

După ce privisem în deajuns icoana drăgălașă dinaintea-mi, am urmat drumul meu care era aproape de țintă pe unul dintre ciclurile înalte ale Alpilor majestoși.

Sosisem.

Zdrobit trupește de urcarea monstrului de piatră, de peste 2000 metri înălțime mi-am aruncat privirea obosită departe pe întinsul văilor și sub poala munților de alungul văilor, zărisem o mulțime de furnicare: orășele, sate, cătune, cu zidiri; biserici, castele și bordece sărace. Pe șosele, pe drumuri și piețe abia zărite niște furnici grăbite mișunau în toate părțile: — erau oameni!

Era aceeași icoană, aceeași imagine, același gând care s'a zămislit în mine mai înainte, privind furnicarul de sub copac. Aceasta este, acolo jos: „lupta vieții”! — mi-a rămas în gândul meu.

Ori unde ți-ai întoarce privirea, în jurul tău: viață și iar viață! Și câtă luptă prefinde această viață! Mi-au venit în minte cuvintele Evangheliei: „Luptă este viața omului pe pământ, omul născut din muliere este cu viață scurtă și plină de năcazuri...”¹⁾

Omul, în această râvnă a sa de-a vieții neconținut, își caută un tovarăși care să-i fie ajutor și sprijin în năcazuri, iar năzuința lui aceasta de a-l afla, se poate numi: „lupta vieții”!

Unde îl căutăm noi acest tovarăș credincios? Ah, iubitorilor! Opriți-vă în fața acestui furnicar imens, a lumii acesteia; înălțați-vă sufletul vostru la ciclurile cele mai înalte a gândirii omenești, priviți la vâile

¹⁾ Iov. XIV. 1.

estinse, largi, a globului ce numim noi pământ — și în depărtările imense veți zări toate năzuințele, toată munca și nespusa trudă care omenirea o depune în căutarea bunului tovarăș de călătorie în drumul vieții sale. Unii cred, să-l găsească în mărire și strălucire, alții în putere, în avuție, în plăceri ori în alte lucruri deșerte și poate, mai puțini sunt aceia cari îl caută acolo, unde într'adevăr se află.

Privind dela înălțimea gândurilor noastre această luptă a vieții, nu se poate ca să nu găsim în mijlocul acestei frământări sufletești, cum adevărat, foarte mulți dintre oamenii trec adeseori pe lângă cuibul fericirii fără să-l zărească. Din drumul presărat cu flori, valurile vieții îl aruncă pe alte tarâmuri și rătăcind în haosul mare al lumii acesteia nu-și află un loc de repaus, clipe de adevărată fericire; ci gonțiți de ispită se lasă conduși fără împotrivire de mâna destinului, — orb și necunoscut.

Impotriva acestei nesiguranțe prin care este condusă omenimea cătră o țintă oarecare a vieții sale pământești, a trebuit să resară tot din sufletul omenească dorința de a fi ocărmit, de a fi sprijinit în năzuințele sale de o putere suprafirească, de o mână atotputernică, de o ființă prea înțeleaptă, atotbună care să întrunească toate însușirile unui bun și iubitor părinte.

Sufletul omenească a presimțit dela început, că este o părticică, o scântee din această ființă atotputernică a lui Dumnezeu și de aceia înăscută în om ideea despre un Dumnezeu, nu s'a putut îndepărta de El, ci neconținut îl caută și cu toată gândirea lui îl scurtează, iar privirile lui se îndreaptă cătră ceriuri, așteptând un semn, o rază, care să-L descopere în strălucirea Lui adevărată.

Pe cât de mare este acest adevăr, pe atât de adevărat este, că și sufletul numai atunci se va apropia de Dumnezeu, dacă o putere extraordinară îi va zdrobi întâi legătura patimilor și-a simțurilor sale.

Această putere magică o are singur: Cuvântul Evangheliei! — Iată de ce filosoful spune, că „Evanghelia, — este regula inimii”²⁾.

Să vedem dar în cele următoare cum se manifestează acest cuvânt al Evangheliei în lupta vieții și mai ales în raport cu năzuințele noastre de a găsi fericirea în sensul învățăturilor cuprinse în acest izvor de bunătate și mângâiere creștinească.

„O Dumnezeule! Dă-mi cuvinte, nu însă de acelea care linguesc urechile și care robesc luarea aminte”³⁾.

*

Există în firea omenească o însușire curioasă, ascunzând în sine o tainică dorință despre care nu poate să-și dea seamă destul de lămurit. Este dorința care neconținut îl urmărește pe om și îl face să, se gândească tot mereu la dobândirea unei fericiri necunoscute, abia numai zărite.

²⁾ Chateaubriand.

³⁾ Bossuet.

De unde provine această dorință? Vom afla — dacă ne gândim la faptul că sufletul nu este din lumea această pământească, ci emanează din acea scântee divină, care însuși Dumnezeu a sădit-o în trupul nostru.

În acest trup debil, înconjurat de patimi, sufletul își pierde conștiința despre originea sa divină și dacă pe o clipă să și oprește gânditor, în cealaltă, se lasă iarăși răpit de valurile patimilor, cari îi fac să uite de sublima menire ce o are în rostul existenței sale.

Astfel, am putea zice, că viața pământească este o luptă continuă a trupului pătimas, cu sufletul care își dorește fericirea și perfecționarea.

În această luptă crâncenă, numai cuvântul Evangheliei poate să fie arma cea mai potrivită, care la urmă totuși va putea să scoată învingător pe omul înconjurat de ispite, pentru că: „Spiritul este care face viu; carnea nu folosește nimic; cuvintele, pe care vi le-am zis, spirit și viață sunt...”⁴⁾

Să ne coborâm cu sufletul nostru în mijlocul valurilor cari se fomeză în lupta noastră pentru viață, să cercetăm cu deamănntul viața, în toate variațiunile ei; să începem intrând prin bordeele sărace, să sfârșim vizitând palatele pline de strălucire; să așezăm sărăcia alături de bogăție; mizeria alături de îndestulare; și trecând astfel printre lacrimi și zâmbet, nu se poate ca să nu zărim razele strălucite ale Evangheliei, nu să poate să nu vedem cum păfrund ele în toate unghiurile vieții și precum Dumnezeu răsare soarele său peste fața a tot universul, tocmai așa, acestea raze resfiră lumină și varsă mângâiere în suflete, adeverind-se astfel însemnătatea adâncă a cuvintelor Apostolului care zice: „Că nu mă rușinez de Evanghelia lui Cristos; că este puterea lui Dumnezeu, spre mântuirea a tot celui ce crede... Că într'ansa se descopere dreptatea lui Dumnezeu din credință, spre credință; precum este scris: „Dreptul va trăi prin credință”⁵⁾

Nici o filosofie, ori cât de adâncită ar fi fost în scurtarea adevărului, n'a putut să însenineze atâtea priviri suferinde, atâtea fețe brăzdate de gânduri, n'a putut să ștergă atâtea lacrimi și să încurajeze atâtea inimi, cum a făcut-o aceasta și o face până zilele noastre: Cuvântul Evangheliei. Ca exemple ne servesc mulțimea învățaților și filosofilor, cari aproape toți după zbuciumul unei vieți întregi, în scurtările lor n'au putut ajunge decât numai până la vâlul acela, prin care a privi se poate numai cu ochii credinței, și astfel a religiunii care își are izvorul său bogat în Evanghelia. Platon, Plutarch, Rousseau, Voltaire, chiar și Renan ș. a. au sfârșit-o cu cercetările lor, îngenunchiați în fața divinității atât de frumos exprimată prin religiune, din care singură poată să răsără îndrumarea omenirii spre bine și fericire.

Un educator elvețian foarte renumit are o povestire dragălașe cu privire la „puterea binelui”, în care

totodată, aduce ca exemplu viața Mântuitorului și faptele Lui neperitoare.

Era un rege puternic, dar totodată crud și tiran. El porunci să-i graveze faptele sale în stâncă, iar când a simțit apropierea sfârșitului porunci să-i ridice un palat pentru mormântul său, iar corpul să i-l înfășoare în mirezme de preț, pentru ca moartea să nu-l poată întru nimic atinge.

Astăzi însă numele său nu mai trăește printre noi, nimenea nu-l mai pomenește, și va veni timpul când vitregia vremurilor va spăla și cea din urmă părțică de piatră de pe mormântul lui, iar nisipul pustiei va acoperi urmele lui, ca și când n'ar fi fost niciodată.

Înainte vreme însă mai trăia un rege, care n'avea ostași, nu vărsa strop de sânge și nu da foc caselor. El și-a săpat numele nu în piatră, ci în inimile oamenilor. Întindea păcătoșilor mâna, mângâia cu blândețe bolnavii pe fruntea lor fierbinte, lumina cu facla îndurării pe cei săraci și stăruia pe cruce în iertare și răbdare.

Nu și-a clădit și-și mormânt și cu toate acestea pretutindeni vedeți, în orașe mari ca și în cele mai mici cătune, o casă închinată amintirii Lui. Această casă se înalță spre Ceruri. Clopotele sună în amintirea faptei Sale de iubire!⁶⁾

Iată puterea binelui, care răsare din Evanghelia Aceluia despre care se păstrează această mică povestire. Iată „Cuvântul Evangheliei” în „lupta vieții”. Șterge lacrimi unde este durere, vindecă unde este boală, încurajează unde este îndoială și iartă unde este greșală.

Blândețe, bunătate, iubire, se revarsă din acest izvor al Evangheliei asupra vieții noastre și cu cât mai largi vom deschide ușile inimilor noastre, pentru a primi și înțelege farmecul și frumusețea învățăturilor ei, cu atât mai desăvârșit vom cunoaște și folosul care-l câștigăm în lupta vieții prin cuvintele ei dădătoare de lumină și viață.

Predica de pe munte a Mântuitorului arată mai strălucit folosul și fericirea care ne-o câștigă „Cuvântul Evangheliei” atunci, când avem de-a lupta cu diferite încercări și ispite ale vieții noastre pământești.

Iată ce aflăm pe una din paginile Evangheliei:

„Fericii sunt cei săraci cu duhul că acela este Impărăția Cerurilor. Fericii cei blânzi, că ei vor moșteni pământul. Fericii sunt cei ce plâng, că aceia se vor mângâia. Fericii cei ce flămânzesc și înșătoșează de dreptate, că aceia se vor sătura. Fericii cei milostivi, că aceia vor fi miluiți. Fericii cei curați la inimă, că aceia vor vedea pe D-zeu. Fericii făcătorii de pace, că aceia fiii lui D-zeu se vor chema. Fericii cei goniți pentru dreptate, că a lor este Impărăția Cerurilor. Fericii veți fi când vă vor batjocori pe voi și vă vor goni, și vor zice în contra voastră orice rău

⁴⁾ Ioan VI. 63.

⁵⁾ Pavel c. Rom. I 16—17.

⁶⁾ Trad. din Dr. W. Förster de N. Pandelea.

pentru mine. Bucurați-va și vă veseliți, că plata voastră multă este la Ceruri⁴⁷⁾.

Aceasta prea frumoasă cuvântare a Mântuitorului revareă ca dintr'un soare luminos niște raze strălucite peste tot pământul, arătând omenimei, că toate nizuințele omenesti, toate privirile noastre trebuie să fie îndreptate către Impărăția lui D-zeu. Chiar sufletul omenesc sau mai bine: inima omului, astfel este compusă, că lipsind din ea ideea despre D-zeu, rămâne în ea un gol, care cu nimic nu se poate înlocui.

Tot astfel se va simți golul acesta și în viața socială, culturală și națională a popoarelor dacă va lipsi din organizația lor Cuvântul lui D-zeu, Cuvântul Evangheliei.

Știința și munca progresivă a omenimei, au produs în zilele noastre adevărate minuni pe toate terenurile civilizației moderne. Toate acestea însă ce vor folosi dacă omenirea va fi suferindă din cauză, că îi va lipsi acel echilibru sufletesc, care poate săi procure adevărata pace și fericire; îi va lipsi îndrumarea Evangheliei, singura cale care ne apropie către D-zeu.

*

Zilele cari le trăiește astăzi neamul nostru românesc, sunt zilele lui de glorie, înălțarea și mărire! Să nu uităm însă, că această mărire și înălțare a fost câștigată în primul rând prin credința noastră strămoșească, prin temerea de D-zeu a părinților noștri. Dacă aceasta va slăbi în sufletul nostru și vom depărta-o din inimile noastre, nu va putea fi înlocuită cu nici un fel de știință a lumii acesteia.

Am adresat acestea cuvinte vouă iubiților funcționari și muncitori dela C. F. R. și vă rog ca să deschideți inimile voastre, primindu-le cu drag spre rodirea faptelor săvârșite în spiritul Evangheliei, spre ridicarea moralei și a cinstei tuturor aceluia cari vor să vadă mărirea și gloria Țării acesteia, mărirea și cinstea neamului din care facem parte!

Conduși de acestea gânduri sublime, cei oboșiți în lupta vieții, adeseori vor auzi cuvintele mântuitoare.

„Școală, mergi în pace!

Credința ta te-a mântuit!“

⁴⁷⁾ Math. V. 3—13.

Ioan I. Ardelan
Preot Conferențiar C. F. R. Arad.

INFORMAȚIUNI.

Onomastica P. S. Sale D-lui Episcop Ioan I. Papp.

La trei Ierarhi P. S. Sa părintele Episcop *Ioan* a sărbătorit al 21 de ani de când sinodul eparhiei Aradului L'a ales de Episcop.

După serviciul Dumnezeesc, toată inteligența din Arad s'a grăbit la reședința Episcopescă, pentru a ură Veneratului Prelat urările de bine.

Membrii Consistorului, corpul profesoral dela Seminar și reprezentanții parohiei din loc, s'au prezentat în corpore.

Cuvântarea de felicitare a rostit-o P. On. Dr. T. Botiș directorul seminarial și în cuvinte pline de îngrijorare face asemănare între criza morală de azi și cea care a dăinuit pe timpul marilor eirarhi Vasile, Grigore și Ioan. Dorește P. sale ca cu sfaturile și experiența Sa bogată, să ne călăuzească pe calea adevărului. P. S. Sa părintele Episcop a răspuns, împărtaşind sfaturi părintești și dorind tuturor multă fericire și mulțumire.

† **Voicu Hamsea**, fostul protopop al tractului Lipova, fratele arhimandritului de pie memoria, *Augustin Hamsea*, a trecut la cele eterne Sâmbătă în 2 Februarie n., după o boală îndelungată, în etate de 69 ani. Născut în 1855 în comuna Râșnov din părinți țărani și-a făcut studiile secundare și liceul din Brașov, iar cele teologice în seminarul din Arad. A servit bisericii în calitate de învățător în Pesac, paroh în Fișcut și protopresbiter al tractului Lipova (1886-1907). A înființat institutul de credit și economii *Lipovana*, în fruntea căruia a stat, în calitate de director executiv, trei decenii. În mormântarea adormitului în Domnul a avut loc Luni, în 4 Februarie n., servind prohodul P. O. Domn Mihail *Lucuția*, protopopul Șiriei, asistat de 9 preoți. Panegiricul l-a rostit pâr. Dr. T. Botiș, director seminarial, iar cântările funebre le-a executat corul țăranilor din Lipova. Asistența numeroasă, ce l-a petrecut la lăcașul veșnic, au dovedit stima și trecerea, de care s'a bucurat în viață.

Odihnească în pace.

Conferința dela Palatul Cultural. Eminentul profesor universitar D. Ștefănescu a ținut Duminecă în 10 Faur, la palatul cultural o conferință foarte reușită, despre Alexandru Vlăhuță.

Abilul conferențiar ne-a făcut să ne transpunem cu sufletul pe meleagurile Bârladului, pe unde a trăit o vreme, vestitul poet și nuvelist neintrecut, Vlăhuță. Ne-a purtat pela Mănăstirea Agapia, unde a crescut poetul, dus aici de bunicul său un boer cu inimă bună. Viața din mănăstire are o influență decisivă asupra micuțului student cu ochii scâpărători. Ne-a descris în colori vii pritenia mai mult ca intimă ce domnea între Vlăhuță. Eminescu, Caragiale, Grigorescu, Delavrancea, în societatea cărora mai la urmă a apărut un nou cântăreț, poetul nostru Goga.

La conferințe ținute de oameni ca D. Ștefănescu ar fi conștient să nu lipsească nici un român din Arad ba ar trage foloase să vină și din provincie.

Jalnică listă. La moartea dictatorului Lenin ziarul publică din nou lista omorurilor săvârșite în Rusia, în timp de 3 ani, de către armata roșie a lui

Lenin. Au fost tăiați și spânzurați peste 2 milioane de oameni. Ialnica listă este următoarea:

Arhieri	28
Alți preoți	1,215
Profesori	6,575
Medici	8,800
Ofițeri	54,650
Soldați	250,000
Ofițeri jandarmi	10,000
Jandarmi	48,500
Agricultori	12,950
Intelectuali	355,250
Muncitori	192,350
Țărani	815,000

De altfel, teroarea roșie a reînceput în Rusia sovietică. Știri din Polonia, spun că în urma morții lui Lenin au izbucnit grave divergențe de vederi în comitetul central al sovietelor, care amenință să provoace o criză politică. În ultimile zile au fost arestate și închise peste 4000 de persoane. La Moscova s'a proclamat starea de asediu. Toate localurile publice sunt închise la ora 11 seara și nimeni nu poate circula pe străzile capitalei după miezul nopții. După corespondentul ziarului „Times” din Riga, regimul sovietist rus nu mai are de cât abia câteva luni de existență.

La moartea acestui călău papa a trimis sincerile sale condolențe. Auziți frați uniți? *invece dabil!*

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință ono-
ratului public și autorităților bisericești, că în
Arad, str. Sava Raicu Nr. 77, am deschis un
*birou tehnic de arhitectură; construiesc orice
planuri de case, școli și biserici împreună cu
devizele (preliminare) lor, mai departe execut
colaudări de tot felul de lucrări de zidiri, și
întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.*

Cu stimă:

Teodor Cioban,
architect.

10--10

CONCURSE.

Pentru întregirea parohiei vacante din comuna **Firighaz**, protopopiatul Vinga, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: 1. Una sesiune parohială în estenziunea ei de azi, parte arător, parte fânaș. 2. Casă parohială cu intravilan. 1/2 sesiune pământ ca rescumpărare de bir preoțesc, cum a fost și în trecut. 4. Ștolele legale. 5. Întregirea dotației preoțești dela stat.

Preotul ales va solvi toate dările publice după întreg beneficiul din parohie, va predica cel puțin de douăori pe lună și va catihiza la școala din loc fără altă remunerație din partea parohiei.

Casa parohială reclamă renovare radicală, care se va efectui în anul acesta.

Parohia e de cl. I., la candidare se admit și recurenți cu cvalificație de cl. II., dacă nu se află nici un reflectant de clasa primă.

Recursele ajustate cu documentele necesare conform regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Firighaz, se vor înainta în termenul concursual oficiului protop. din Vinga, iar recurenții se vor prezenta în cutare Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică din Firighaz spre a se face cunoscuți poporului.

Dat în șed. Comitetului paroh. din Firighaz, ținută la 8/21 Octomvrie 1923.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țiucra*, protopop.

—□—

2—3

Conform rezoluțiunei Vener. Consistor ort. rom. din Arad, Nr. 138/1924 pentru întregirea parohiei vacante din **Ohabaforgaci**, se scrie *din nou* concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala” pe lângă următoarele retribuțiuni și îndătoriri:

1. Usufructul sesiunei parohiale în estenziunea ei de azi și a intravilanului parohial de sub Nr. 182, după cari alesul va avea să supoarte toate dările publice.

2. Alesul va predica în biserică cel puțin de două ori pe lună, va catehiza elevilor dela școala confesională din loc după trebuință, fără altă remunerație din partea comunei bisericești.

3. Se cere, ca alesul cu zel și cu dragoste să împlinească chemarea sa preoțească, obligat fiind să îndeplinească toate datorințele față de oficiul preoțesc.

4. Parohia e de clasa primă, dar în mod excepțional se admit și concurenți cu cvalificațiune de clasa a doua.

5. Petițiile concursuale, adiestate în regulă, și cu atestat de serviciu prestat, se vor așterne în termenul concursual oficiului protopresbiteral ortodox român din Belinț, adresate comitetului parohial din Ohabaforgaci.

6. La retribuție sunt a se socoti și stolele legale și întregirea dela Stat.

7. Doritorii de a ocupa acest post, pe lângă stricta observare a dispozitivului S-lui 38 din Regulamentul pentru parohii, sunt poștiți a se prezenta în sf. biserică din Ohabaforgaci, într'o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în cele omiletice.

Intrucât reflectanții sunt din altă dieceză, trebuie să se prezinte Preasf. Sale Dlui Episcop diecezan din Arad, nainte de a concura, ca să li-se dea binecuvântarea spre a putea reflecta la pustul din chestie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopb.

3—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Dr. Romul Magor.**